

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ Ο.Κ.Ε. κ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΜΕ ΘΕΜΑ: «ΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ
ΩΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ»

ΠΕΜΠΤΗ 10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009

Από τα μέσα του 2009 για πρώτη φορά ύστερα από ένα χρόνο οι εκτιμήσεις και οι προβλέψεις των διεθνών οικονομικών οργανισμών για το 2009 και το 2010 άρχισαν να αναθεωρούνται επί το ευνοϊκότερο. Οι δείκτες της οικονομικής δραστηριότητας σε παγκόσμιο επίπεδο, παρά την αβεβαιότητα που συνεχίζει να επικρατεί, βελτιώνονται, χωρίς βέβαια ο κίνδυνος μίας νέας ύφεσης να έχει ξεπεραστεί. Η ανάκαμψη προβλέπεται βραδεία και για κάποιο διάστημα χωρίς δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Στη τελευταία συνεδρίαση του το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαπίστωσε ότι η ύφεση έχει αρχίσει να υποχωρεί και στις περισσότερες από τις ευρωπαϊκές οικονομίες. Το ΑΕΠ των κρατών-μελών της ευρωζώνης αυξήθηκε κατά 0.4% το διάστημα Ιουλίου-Σεπτεμβρίου. Παρόμοιες είναι και οι εξελίξεις και στο κοινό ΑΕΠ των 27 κρατών-μελών το οποίο αυξήθηκε κατά 0.2% το τρίτο τρίμηνο του έτους.

Τα καλά νέα όμως δεν ισχύουν για όλες τις οικονομίες της ευρωζώνης. Η χώρα μας δυστυχώς συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών που εξακολουθούν να βρίσκονται σε κατάσταση οικονομικής ύφεσης.

Και εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι ενώ η καθυστερημένη βύθιση της ελληνικής οικονομίας δεν απέφερε οφέλη για κανένα, η καθυστερημένη

έξοδος της ίσως αποβεί εξαιρετικά επώδυνη για όλους. Σύμφωνα με όλες τις προβλέψεις για το 2010 η εμπιστοσύνη στην οικονομία θα εξασθενήσει ακόμη περισσότερο, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ θα μειωθεί και η ανεργία θα διογκωθεί.

Η χειροτέρευση των χρηματοδοτικών συνθηκών παρά τις μειώσεις των βασικών επιτοκίων, η επιδείνωση των επιχειρηματικών προσδοκιών αλλά και η αβεβαιότητα των νοικοκυριών σχετικά με την απασχόληση και το διαθέσιμο εισόδημα έχουν περιορίσει σημαντικά και θα περιορίσουν ακόμα περισσότερο τις επενδύσεις και την κατανάλωση. Οι τομείς των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου σε εξοπλισμό και κατοικίες αλλά και η ιδιωτική δαπάνη για διαρκή καταναλωτικά αγαθά πλήττονται περισσότερο και μέσω αυτών η βιομηχανία και το εμπόριο.

Στο διεθνές επίπεδο το εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών άρχισε να υποχωρεί με γρήγορους ρυθμούς μετά το Νοέμβριο του 2008 τόσο σε όγκο όσο και σε αξία. Ο όγκος του παγκόσμιου εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών εκτιμάται ότι υποχώρησε κατά 11.9% το 2009. Στις προηγμένες οικονομίες η υποχώρηση ήταν τάξης του 14%, ενώ στις αναπτυσσόμενες ήταν μικρότερη και ήταν της τάξης του 8%.

Στη χώρα μας το εμπόριο σε όλες τις μορφές του είναι ένας από τους σημαντικότερους τομείς της οικονομίας και συμβάλλει καθοριστικά στην ανάπτυξη της απασχόλησης. Το 2009 οι εμπορικές δραστηριότητες απασχολούσαν 828 περίπου χιλιάδες άτομα. Ο αριθμός αυτός αντιστοιχεί στο 18.3% της συνολικής απασχόλησης και στο ¼ περίπου των απασχολούμενων στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας. Διακόσιες σαράντα χιλιάδες θέσεις εργασίας, το 29.5% δηλαδή του συνόλου των θέσεων που δημιουργήθηκαν

στην ελληνική οικονομία από το 1993 μέχρι και το 2009 οφείλονται στην ανάπτυξη του εμπορικού τομέα. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση του δείκτη συγκέντρωσης του λιανικού εμπορίου σε μεγάλες ελληνικές και ξένες επιχειρήσεις. Το γεγονός αυτό δημιουργεί προβλήματα στη λειτουργία των μικρών, κυρίως οικογενειακής μορφής εμπορικών επιχειρήσεων, κυρίως λόγω των χαμηλότερων, σε πολλές περιπτώσεις, τιμών που προσφέρονται τα προϊόντα.

Τα προαναφερόμενα στοιχεία είναι ιδιαίτερα σημαντικά σήμερα που οι συνθήκες είναι ιδιαίτερα δυσσώγιες για την απασχόληση. Σε αντίθεση με τη διαφαινόμενη ανάκαμψη η ανεργία εξακολουθεί να κινείται ανοδικά και οι ειδικοί αναλυτές φοβούνται ότι η κατάσταση στην αγορά εργασίας, όχι μόνο δεν θα επανέλθει σε φυσιολογικές συνθήκες, αλλά και θα επιδεινωθεί. Στη χώρα μας η ανεργία έχει ξεπεράσει το 9.4%

Επιπρόσθετα θα πρέπει να προσθέσουμε ότι ένα ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό των απασχολούμενων στο εμπόριο είναι νέοι και γυναίκες. Δύο κατηγορίες εργαζομένων που υποφέρουν από υψηλή και μακροχρόνια ανεργία.

Όσον αφορά τώρα τις επιπτώσεις από την οικονομική κρίση στον εμπορικό τομέα αυτές είναι ιδιαίτερα αρνητικές. Η χειροτέρευση των πιστωτικών συνθηκών και η πτώση των προσδοκιών των νοικοκυριών και επιχειρήσεων οδήγησαν στην υποχώρηση της εγχώριας ζήτησης. Όλο και περισσότεροι πολίτες αδυνατούν να ξοδέψουν τα χρήματά τους είτε διότι δεν έχουν, είτε διότι θεωρούν ότι έρχονται χειρότερες μέρες. Η κατάσταση στο λιανεμπόριο είναι ιδιαίτερα κρίσιμη αφού οι πωλήσεις μειώνονται σταδιακά. Η ανάσχεση του ρυθμού επέκτασης του κύκλου εργασιών συνοδεύτηκε από μείωση των καθαρών κερδών. Τα στοιχεία αποτυπώνουν την εικόνα που

επικρατεί στην αγορά. Λουκέτα διαρκείας, μεταχρονολογημένες και σε πολλές περιπτώσεις ακάλυπτες επιταγές από τους εμπόρους και μειωμένοι τζίροι.

Η εικόνα δε είναι χειρότερη αν συνυπολογίσουμε το γεγονός ότι η μειωμένη κατανάλωση «πράσινων» προϊόντων και λειτουργικών τροφίμων δείχνει καταφανώς πως η οικονομική κρίση δεν αφορά μόνο τα χαμηλά εισοδήματα αλλά έχει αρχίσει να επηρεάζει σοβαρά και τα νοικοκυριά μέσου και ανωτέρου εισοδήματος που μέχρι πρότινος μπορούσαν να διαθέσουν ένα πρόσθετο ποσό για να βελτιώσουν την ποιότητα της ζωής τους.

Είναι αλήθεια ότι οι καταναλωτές έχουν αρχίσει να κόβουν τις περιττές πολυτέλειες. Σε μια προφανή προσπάθεια να μπορέσουν να τα βγάλουν πέρα και αισθανόμενοι ιδιαίτερα ανασφαλείς οι τιμές έχουν καταστεί πλέον ο σημαντικότερος παράγοντας με βάση τον οποίο αγοράζουν οτιδήποτε

Η κατάσταση δε χειροτερεύει καθώς σε μία τέτοια κατάσταση κρίσης στην αγορά είναι πολλές οι περιπτώσεις που διαπιστώνονται φαινόμενα κερδοσκοπίας και εκπτώσεις στην ποιότητα προϊόντων. Η δυσχερής θέση των καταναλωτών γίνεται ακόμα χειρότερη εξαιτίας του εξής παράδοξου που παρατηρείται στη χώρα μας: η ύπαρξη ανταγωνισμού σε διάφορους τομείς δεν οδηγεί ούτε σε πτώσεις των τιμών ούτε σε πραγματική ωφέλεια για τους καταναλωτές - πράγμα που δεν μπορεί παρά να οφείλεται σε παράνομες συμφωνίες καρτέλ, που δυστυχώς δεν αποτρέπονται αποτελεσματικά. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει προειδοποιήσει την ελληνική κυβέρνηση για τον κίνδυνο αναζωπύρωσης του πληθωρισμού επισημαίνοντας την ανάγκη να παταχθεί η ακρίβεια και να συγκρατηθούν κάτω από το 2% οι ετήσιες ανατιμήσεις.

Σε ένα τέτοιο πλαίσιο η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή με την ευκαιρία της σημερινής συνάντησης επιθυμεί να σημειώσει ότι βασική προϋπόθεση για να περιορισθούν οι συνέπειες της κρίσης στον εμπορικό τομέα είναι να προχωρήσουν άμεσα οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές θα πρέπει να προκύψουν μέσα από διαδικασίες εκτεταμένης κοινωνικής διαβούλευσης και να επικεντρωθούν στους ακόλουθους άξονες:

α) Στη τόνωση της ρευστότητας στην αγορά και στη διατήρηση και αύξηση της ενεργού ζήτησης. και

β) Στην ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών της αγοράς για την καταπολέμηση των καρτέλ, τη διασφάλιση του ανταγωνισμού και τη εγγύηση της ποιότητας των προϊόντων. Ανεξέλεγκτοι παραμένουν εδώ και πολλοί καιρό κλάδοι της αγοράς με αποτέλεσμα η ακρίβεια και η αισχροκέρδεια να οργιάζουν ενώ η νεοσύστατη Υπηρεσία Εποπτείας της αγοράς έχει μόλις 42 άτομα.

Κλείνοντας οφείλω να εστιάσω την προσοχή όλων σας στο ότι ο εμπορικός κλάδος βρίσκεται σε ένα μεταίχμιο. Αν δεν ανακτήσει σύντομα τη δυναμική του παρελθόντος οι συνέπειες θα είναι οδυνηρές όχι μόνο για τους ίδιους τους εμπόρους αλλά και για το σύνολο της ελληνικής οικονομίας και της ελληνικής αγοράς εργασίας. Και στο σημείο αυτό θα ήθελα να τονίσω τη σημασία του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στον κλάδο στην πορεία στήριξης, ανασυγκρότησης και αναβάθμισης της εμπορικής δραστηριότητας στη χώρα μας.